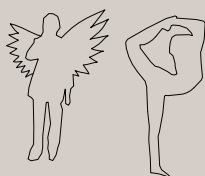

ERREPORTAJEA

Autoeraikuntza eta eraikuntza-teknikarien begirada

Nagore Tolosa eta Ekaitz Uribe

Biak ala biak arkitektoak. Tolosa, Lleidako Unibertsitatean bioeraikuntzan master ikasle da

Jasotze-data: 2014-12-05

Onarpen-data: 2014-12-19

%%%%%%%%%

Bizi dugun egoera aldatu nahi badugu, gutako bakoitzak dituen eskubideak eta betebeharrak erantzukizunez gure gain hartu behar ditugu. Zentzu horretan, autoeraikuntzak mundua aldatzeko gogo horrekin bat egiten du. Autoeraikitzaileak bere bizitza proiektua den eraikuntza-prozesuaren gidari izan nahi du. Autoeraikitzaile bakoitzak bere ilusio, interes, behar, ezagutza eta erritmoak ditu, baina guztietan nagusitzen da eraikuntza-prozesuan eragile garrantzitsua eta aktiboa izateko grina.

Horrek guztiak, nahitaez, egungo bizimoduaren inguruan hausnarketa egitera behartzen gaitu, politikoagoak edo sozialagoak diren irizpideak hautatuz. Eta gure ustez horrek bioeraikuntza-irizpideak erabiltzera garamatza. Izan ere, posible da bioeraikuntza-irizpideak erabiliz eraikin bat autoeraki gabe eraikitzea. Edo bioeraikuntza-irizpiderik erabili gabe eraikin bat autoeraikitzea. Baina autoeraikuntzaren sakoneko oinarriak ohiko eraikuntza-sistema eta eraikuntza-prozesuak zalantzan jartzen ditu, horratx autoeraikuntzan bioeraikuntzaren irizpideak erabiltzearen garrantzia.

Gure iritziz, bioeraikuntzak bi alderdi nagusi ditu. Bioeraikuntzak gutako bakoitzaren eta gizartearen edota Ama Lurraren osasuna zaindu nahi du. Irizpide horiekin eraikitako eraikinek, besteak beste, ezaugarri hauek betetzen dituzte: aztarna ekologiko txikikoak dira, energetikoki oso eraginkorrak, energia-iturri bezala energia berriztagarriak erabiltzen dituzte, eraikinaren bizitza-zikloan erabiltzaileen osasuna zaintzen dute eta bizitza-zikloaren amaieran ahal den hondakin gutxien sortzen dituzte. Baina bioeraikuntzak badu ere munduaren eta gizartearen ikuspegi zabal bat. Naturaren, eraikitako guneen eta gizakiaren arteko oreka

bilatzen du. Horretarako gizakiok naturarekin, inguruarekin eta gure artean dugun erlazioa zaintzen du, ahaztuta ditugun beste idealak eta ereduak proposatuz. Hau da, hain zuzen ere, aipatutako bioeraikuntzaren bigarren alderdi hori. Eta hau da, orobat, era kontziente batean planteatutako autoeraikuntzak bilatzen duena.

Autoeraikuntza-proiektu gehien azken helburua zera da, mundua aldatzeko pauso txiki-txiki bat ematea. Eta horretarako argi izan behar dugu prozesua bera azken emaitza bezain garrantzi tsua duela.

Autoeraikuntzak prozesuan parte hartuko duten eragileen elkarlan sendoa eskatzen du. Eta aurretik aipatutako irizpideei jarraituz parte hartzen duen orok pozik eta gustura lan eginez zentzua du bakarrik. Erronka zera da, eragile ezberdinen artean guztiona izango den esparru bat sortzea, eta horrek egunerokotasuna abentura bihurtzen du. Abentura gogorra batzuetan, pozgarria askotan, baina aberasgarria beti. Zentzu horretan, autoeraikuntzak teknikarioro gure lana erabiliz eguneroko bizitzan ase sentitzeko bidea zabaltzen digu.

Bioeraikuntza-irizpideak erabiliz gauzatuko den proiektu batean parte hartzean, teknikarioro oro har eta arkitektook bereziki, proiektuaren eragileak amestutako proiektu horren eta gure lanaren egunerokotasunaren artean etengabe agertzen diren kontraesanak kudeatu behar izaten ditugu. Prozesua benetan aberasgarria izan dadin beharrezkoa da hasiera-hasieratik bakoitzak izango duen funtzioa argi uztea. Espainiar estatuko Eraikuntza Ordenatzeko Legea (azaroaren 5eko 38/99 EOL) eskatutakoak eta elkarlana bera nola burutu nahi diren aztertu behar da. Esan aipatutako legearen arabera autoeraikitzaileak eraikitzailearen funtzioa

Goiko irudian, ezkerrera ~ Elorrioko haurreskolako lanak
Goiko irudian, eskumara ~ Tapialak eta lur zarpiatua.
Egileak: Nagore Tolosa eta Ekaitz Uribe

Goiko irudian ~ Egileak: Nagore Tolosa eta Ekaitz Uribe. ~
Autoeraikitako etxe baten lanak

bere gain hartzen duela. Gainontzeko agente guztiok gurea bete behar dugun bezala (arkitektoek, aparejadoreek, topografoek, geologoek, geobiologoek, langileek, segurtasun eta osasun-koordinatzaileek...). Bakoitzaren lana, erantzukizunak, betebeharrak eta abar mugatu behar dira, konplexu gabe eta lasaitasunez. Lanen antolaketa hori argi eta garbi egotea ezinbestekoa da.

Lehen aipatu bezala autoeraikitzailearen motibazio nagusia bere bizitza-proiektua den eraikinaren eraikuntza-prozesuan agente aktiboa izatea da. Autoeraikitzaile bakoitzak maila ezberdin batean izan nahi du prozesu horretan parte hartzaile, eta gure ustez, arkitekto eta gainontzeko teknikarion betebeharra bizitza-proiektu horren gauzatzean laguntzea da.

Gauzak horrela, autoeraikuntza-prozesua hasteko orubearen eta inguruaren ohiko azterketa baino sakonagoa den lana egin behar dugu autoeraikuntzaren berezko ezaugarri egokituak eraikuntza sistemak definitzeko helburuarekin. Eraikinaren kokapenak garrantzi handia du. Zenbat eta lur hobe izan, eta diseinua lur-eremuaren ezaugarrien arabera moldatzen badugu, lur-mugimenduak eta zimentazio-lanak txikiagoak izango dira. Aztarna ekologikoa txikituko da eta autoeraikitzailearen lana erraztuko.

Azterketa geotekniko egokia egitea, beraz, ezinbestekoa da. Eta hori egingo duen geologoak ere autoeraikuntza-prozesuaren ezaugarriak ezagutu beharko ditu, azterketa egitasmo horri bideratua egingo baitu. Eraitzen arabera eraikinaren zimentazioa zein lur-mugimenduak autoeraikuntzari egokituak definituko dira, alegia, autoeraikitzaileak dituen baliabideei egokituak. Fase honetan, zein beste guztietan, autoeraikitzaileak beste eragileei aholkuak konplexu gabe eskatzeko beldurrik ez du izan behar.

Esan, bai fase honetan bai besteetan, tokian tokiko eraikuntza-sistemak eta material naturalak lehenetsiko direla. Bi arrazoi nagusi dira: lehena, aztarna ekologikoa txikitzea eta tokiko usadioei zor zaien errespetua, eta, bigarrena, autoeraikitzaileari materialak lortzea eta aholkularitza erraztea.

Ondoren, eraikinaren diseinua dator, bertan aspektu asko uztartuko dira: bioklimatika, tokiko arkitektura, energia aurrezteak, barne-giro osasuntsua, material naturalak, aztarna txikiak eta osasuntsuak erabiltzea, eta, jakina, autoeraikitzaileak gauzatze moduko sistema diseinatzea.

Azkenik eraikitzen hasi baino lehen, lanaren antolakuntza eta plangintza ekonomiko zehatzak egitea behar-beharrezkoa dela azpimarratu nahiko genuke.

Autoeraikitzaile asko autoeraikuntza merkeagoa dela uste duelako ausartzen da bere ametsetako eraikina eraikitzea. Horrela izan daiteke, baina betiere eraikuntza-prozesu osoaren ezagutza sakona badu. Zentzu horretan, teknikari eta eraikuntzako profesional egokien lana eta autoeraikuntza bateratzearen aldekoak gara. Argi eta garbi esan behar da bere burua eraikuntzako profesional eta adituez inguratzen dituen autoeraikitzaileak lanaren azken prezioa merkatzeko aukerak biderkatzen dituela.

Autoeraikuntzaren munduan oso zabaldua dago teknikarion lana mespretxatzeko joera. Egia esan, beharbada, urteetan zehar teknikariok gure lana gizarteratu eta azaltzeko orduan izandako jarreraren inguruko hausnarketa egin beharko genuke eta ziurrenik gure jarrera aldatu. Baina bakoitza bere esparruan eta eraikuntza-prozesuaren aditu garen heinean gure ezagutza autoeraikitzailearentzat mesedegarri gerta daiteke eta prozesua asko erraztu lezake. Era berean, ikasketa akademiko eta titulurik gabeko aditu asko dagoela ere esan behar da eta teknikariok profesional on horien jakite-maila ere konplexu gabe errekonozitu beharko genuke. Laburbilduz, autoeraikitzailea bere baliabide eta jakituriaren arabera, prozesuan lagunduko dioten profesional bezala, titulua izan edo ez, inguratzearen aldekoak gara.

Eta azkenik, aipatu behar da prozesuan badagoela gure ustez ahaztu behar ez zaigun beste alderdi bat. Autoeraikitzaileak ez luke bizitzako beste eremuek eskatzen duten arreta (familia, lagunak, elikadura, osasuna eta abar) baztertu behar.

Ez da prozesu erraza, baina aipatu diren aferak hasieratik kontuan hartzen badira, eremu guztien arteko oreka lor daiteke.

%%%